

Když se zlepší výživa skotu

O čem to je, když se zlepší kvalita objemných krmiv, vědí své v akciové společnosti AGRO Vysočina Bystré. Výživa bez speciálních aditiv, ale s důrazem na kvalitní práci v silážní jámě, výrobu a manipulaci s objemnými krmivy. Kromě chovu skotu společnost sází na provoz pekárny a vaření obědů. Investovala také do fotovoltaiky, která by měla zajistit energetickou soběstačnost.

Na pomezí tří krajů – Pardubického, Vysočiny a Jihomoravského – v nadmořské výšce mezi 580 a 700 m hospodaří zemědělská společnost AGRO Vysočina Bystré. Chovatelé tu sází na český strakatý skot a přitom hledají nové cesty v oblasti výživy, produkce objemných krmiv i energetické soběstačnosti. O podniku jsme hovořili s ředitelem Bc. Janem Dittrichem, hlavním zootechnikem Jiřím Hájkem a výživářským poradcem společnosti VVS Verměřovice Ing. Petrem Tobešem.

Chov skotu tvoří páteř zemědělského podniku. Jak potvrdil ředitel Dittrich: „U nás nikdy nebyla tendence přecházet na holštýna. Zůstali jsme u strakatého skotu a nelitujeme.“ Aktuálně podnik chová přibližně 430 dojnic rozdělených mezi střediska v Bystrém a Trpíně. Ročně odchovávají zhruba 220 býků pro výkrm, přírůstek strakatých býků ve výkrmu je 1,4 kg.

Družstevní minulost

AGRO Vysočina Bystré, akciová společnost, je nástupnickou organizací původního Jednotného zemědělského družstva Vysočina Bystré, které prošlo transformací v 90. letech. V roce 1992 se ustanovilo Zemědělské družstvo Vysočina Bystré a kolem roku 1995–1996 se uskutečnila další

Kravin v Bystrém již něco pamatuje

transformace na akciovou společnost, ve které je majoritním vlastníkem zemědělské družstvo sdružující zhruba 250 družstevníků.

Podnik obhospodařuje celkem přibližně 1470 hektarů půdy, z čehož je 1150 hektarů orné půdy. Pěstují klasické tržní plodiny: potravinářskou pšenici, žito, jarní ječmen, oves a řepku olejku.

Živočišná výroba v součtu dojnic, býků a odchovu představuje celkem 1200 kusů. Stádo je chováno v uzavřeném obratu. Zootechnik prozradil, že v současné době je počet krav relativně nižší (okolo 390), ale objem mléka se drží, nebo dokonce zvyšuje ve srovnání s minulými lety, což podle něho a ředitele může být způsobeno lepší pohodou ve stájích a zlepšenou výrobou objemných krmiv.

Plodiny pro živočišnou výrobu

Klíčové pro živočišnou výrobu aktuálně jsou:

- Kukuřice na siláž – pěstování je ovlivněno nejistými pravidly ero-

ní ochrany, což může v budoucnu vést k razantnímu snížení výměry

- Jetel luční
- Luskovinoobilní směsky – primárně hrách a ječmen, s menším zastoupením ovsu
- Trvalé travní porosty – většina je využívána pro travní senáže pro různé kategorie skotu, s menší částí na seno. Jedná se o extenzivní

luční porosty, které nelze intenzifikovat kvůli místním podmínkám (svahy, kamenitost).

Jak poznamenal výživář Petr Tobeš, významnou inovací v rostlinné výrobě je pěstování hybridního senážního žita. Jde o ozimé žito sklizené včas s vynikající stravitelností a vysokým obsahem dusíkatých látek

Ředitel AGRO Vysočina Bystré, a. s., Bc. Jan Dittrich

Výživářský poradce Ing. Petr Tobeš spolu se zootechnikem Jiřím Hájkem před krmným vozem na farmě v Bystrém

(až 17 %), což je podle zootechnika někdy i lepší než jetel. Nabízí v sobě energii a stravitelnost. Toto žito je ukládáno do vaků pro zachování vysoké kvality, i přes vyšší náklady na konzervační materiál.

Další kvalitní krmivo představují siláže z podsevu jetele (po luskovinoobilní směsce), které dosahují přes 18 % dusíkatých látek.

Užitkovost i v horších podmínkách

Stáje jsou starší, přestavěné v 90. letech a po roce 2000. Jedná se o volné, stelivové ustájení na slámě. Ustájovací podmínky jsou nicméně limitující, zejména v Trpíně, kde budovy stojí na pozemku cizího vlastníka, což brání větším investicím do rekonstrukce a modernizace. Chybí kapacita stájí, nízké stropy a úzké chodby neumožňují dobrý průjezd techniky. I přes starší ustájení dojnice dosahují kolem 8000 kg mléka za laktaci. Složky odpovídají plemeni, s obsahem tuku kolem 4 % a bílkovin 3,75 %. Mléko společnost dodává do Městečka Trnávky přes družstvo Mléko CZ, poslední cena oscilovala byla kolem 13,50 Kč.

Skupinový odchov telat

Optimalizace ceny krmiv

Produkční krmnou dávku postavil výživář Petr Tobeš na objemných krmivech a optimalizoval s ohledem na rozumné náklady na nakupovaná krmiva. Hlavní složky krmné dávky pro dojnice jsou:

- Kukuřičná siláž (kolem 20 kg),
- jetel a hrách (luskovinoobilní směs), dohromady 12–13 kg senáže,
- směs (kolem 10 kg), obsahující řepkový extrahovaný šrot, sójový šrot, vlastní šrotované obilí (pšenice, ječmen, oves) a šrotované kukuřičné zrno,
- chráněná močovina,

- minerální doplňky – soda, vápennec, sůl, fosfor a minerální doplněk od firmy VVS obohacený o kvasinky Levucell,
- pivovarské mláto (5 kg/krávu).

„Podařilo se ušetřit na speciálních aditivech a vyvazovačích mykotoxinů, které se dříve přidávaly, ale nyní jsou bez nich, díky zlepšené kvalitě krmiv,” komentuje výživář spolu se zootechnikem Jiřím Hájkem.

Krmení se uskutečňuje pomocí horizontálního taženého míchacího vozu s frézou, který má kapacitu 9 m³.

Krmné dávky pro krávy se míchají celkem tři: vrchol laktace, konec laktace = příprava na porod a krmná dávka pro krávy stojící na suchu. Jalovicím se připravují dvě krmné dávky.

Zlepšení práce na silážní jámě

Klíčovým pokrokem v oblasti výživy a kvality objemných krmiv je výrazné zlepšení práce na silážní jámě. Dříve se k tomuto účelu používal teleskopický manipulátor, který byl podle slov Jana Dittricha pomalý, neefektivní a fyzicky náročný pro obsluhu. Nyní se používá kloubový nakladač s dostatečně velkou lžicí a výkonný traktor s vagonovými koly. Tato investice (4,5 milionu Kč) se ukázala jako velmi přínosná, výhody vidí ředitel v následujících aspektech:

- Vyšší výkon – nakladač zvládne rozhrnout a rozvrstvit až 40 hektarů denně namísto dřívějších zhruba 20 hektarů, což umožňuje sklidit krmivo v optimální fázi a před nepříznivým počasím.
- Lepší kvalita – díky efektivnímu ušlapání dochází k minimálním ztrátám na jámě.

SMART FARMING

Odborný doprovodný program agrosalonu Země živitelka 2025

automatizace | telematika | drony | robotizace | autonomní stroje
virtuální a rozšířená realita | využití AI v zemědělství | nositelná technika

KOMPLETNÍ PROGRAM
NALEZNETE ZDE

51
země živitelka
21–26/8/2025
České Budějovice

www.zemezivitelka.cz

f i y #zemezivitelka #vystavitecb #vcb

Pohled do silážní jámy na farmě v Bystrém

- Snížení nákladů – výrazně nižší spotřeba nafty (ze 120 l/den na 50 až 60 l/den).
- Zlepšení pracovních podmínek – moderní technika s pohodlnou kabinou zvyšuje spokojenost obsluhy.
- Ekonomické benefity – nižší ztráty na jámě znamenají, že podnik potřebuje méně hektarů k pěstování krmných plodin pro stejný počet dobytka, což vede k úsporám na osivu a hnojivech. Siláže jsou zakrývány standardně dvěma vrstvami plachet a zatíženy pneumatikami celoplošně.

Reprodukce a odchov

V reprodukci se farma spoléhá na klasické vyhledávání říje a pedometry u dojníc. U jalovic se používají ušní čipy. V současnosti je míra zabřezávání

na první inseminaci kolem 60 %, což je podle manažerů podniku uspokojivý výsledek, ačkoliv cílem je zlepšení. „V reprodukci jsme se zlepšili. Detekce říje i úspěšnost zapouštění rostou, ale stále vidíme rezervy,” konstatuje zootechnik Hájek. Odchov telat, zejména v Trpíně, je velmi úspěšný s minimálními úhyny. V Trpíně se z více než 100 narozených telat úhyn týkal jen jednoho kusu, dvě telata byla utracena kvůli zlomené noze.

Pekárna a kuchyně

AGRO Vysočina Bystré se odlišuje od jiných zemědělských podniků provozováním vlastní pekárny a kuchyně. Pekárna v Bystrém funguje od roku 1991 ve vlastním areálu. Zpracovává část potravinářské pšenice a žita. Pe-

kárna má roční obrát 20–25 milionů Kč a pracuje ve dvousměnném provozu (dříve i třísměnném). Nabízí široký sortiment: pšenično-žitný chléb (různé gramáže a tvary), celozrnné a cereální pečivo, dia-pečivo a sladký sortiment (koláče, koblihy, vánočky, sezónní zboží). Výzvů představuje nedostatek kvalifikovaného personálu a klesající kvalita pracovní síly, což se projevuje na vzhledu výrobků. „Pečivo se nakupuje očima, proto se musí klást kromě vlastní chuti důraz také na vzhled,” vysvětlil ředitel Dittrich. Rozvoz pečiva zajišťuje šest rozvozců vých linek.

Kuchyně produkuje kolem 400 obědů denně. Ty jsou pro vlastní zaměstnance, ale z větší části rozváženy lidem z okolních vesnic, firem a pečovatelských služeb, což představuje důležitou službu pro místní lidi, zejména pro starší občany v odlehlé oblasti. Zájem o kvalitní obědy je, ale kuchyně dosáhla své kapacity a další navýšení by vyžádalo četné investice.

Cesta k energetické soběstačnosti

Podnik provozuje dvě fotovoltaické elektrárny: v Bystrém (380 kWp s bateriovým úložištěm a možností přetoku do sítě) a v Trpíně (99 kWp bez přetoku). „V Bystrém jsme hlavně v letním období snížili nákup elektřiny až o 90 %. V Trpíně je to složitější kvůli omezením distributora,” dodá-

Ošetřovatelkám a hlavnímu zootechnikovi to v práci klapě

vá ředitel Dittrich s tím, že kuchyně již vaří před východem slunce. Řešením by mohla být baterie nebo budoucí povolení přetoků do sítě.

Výzvy a budoucnost

Podnik se potýká s několika systémovými problémy:

- Byrokracie a nestabilní pravidla: Stát často mění pravidla, zejména v oblasti erozní ochrany, což vytváří nejistotu v plánování pěstování klíčových plodin, jako je kukuřice.
- Nedostatek pracovních sil: Personální problémy jsou nejpálčivější v pekárně a živočišné výrobě, kde je obtížné najít kvalifikované pracovníky. Využívají se i pracovníci z Ukrajiny.
- Technologické limity v odlehlých oblastech: V oblastech jako Trpín chybí stabilní telefonní signál a satelitní navigace v traktorech, což komplikuje precizní zemědělství.

AGRO Vysočina Bystré je důkazem, že klasický zemědělský podnik může být udržitelný. Základním stavebním kamenem je poctivá práce lidí, spolupráce s dobrými poradci a schopnost reagovat na změny. „Přál bych si, aby se současné ceny živočišných komodit udržely trvale a nedošlo již k výraznému poklesu. Zajišťují nám jakousi rentabilitu, což v poslední době zdaleka neplatí o komoditách z rostlinné výroby. Ne všechno je růžové, ale pořád věřím, že zemědělství v takových podmínkách jako u nás, má smysl,” uzavírá Jan Dittrich.

Lukáš Prýmas

Moderní odchovna mladého dobytka v Hartmanicích